

מצגת שלושת ה-R-ים

שקופית מס' 1

לפני הצגת המצגת בדקו שיש חיבור לאינטרנט. ודאו שאפשר להציג את הסרטון בשקופית 13.

שקופית מס' 2

הקליקו שש פעמים. בכל קליק מופיע פריט פסולת. הסבירו:

האדם המודרני צורך וקונה כל הזמן – אוכל, בגדים, חשמל ועוד. הצריכה שלנו כרוכה בייצור פסולת. כמעט כל דבר שאנו קונים מגיע באריזות, מותיר אחריו הרבה פסולת.

הדבר מייצר נזק בלתי הפיך. ככל שאנו מייצרים יותר פסולת ולא מטפלים בה כראוי – כלומר לא מפרידים ולא ממחזרים אותה – כך יש פחות מקום על כדור הארץ, וזיהום האוויר והקרקע גדל מאוד.

אי אפשר להמשיך ככה.

בהתאם לגיל ולהיענות אפשר להשוות את אורח החיים של האדם המודרני לזה של האדם הקדמון או למה שהיה נהוג בשנים עברו:

כמה סבא וסבתא שלכם צרכו וקנו? היו להם טלוויזיות? ומחשבים? ומכוניות? הצריכה בימינו גדולה מאוד והיא מותירה חותם על הסביבה.

שקופית מס' 3

תנו לילדים להציע פתרונות להפחתת הנזק שאנו גורמים לכדור.

לבסוף הציגו את הפתרונות הקיימים – "שלושת ה-R-ים", או בעברית – "שלושת הלמ"דים":

- לצמצם (Reduce)
- להשתמש שוב (שימוש חוזר; Reuse)
- למחזר (Recycle)

שקופית מס' 4

תנו לילדים להציע הסבר ללמ"ד הראשונה – "לצמצם": למה הכוונה ב"לצמצם"? איך זה יעזור?

"לצמצם" פירושו להפחית את הצריכה – לצרוך פחות ולקנות רק דברים שאנחנו צריכים.

זה נכון לגבי פריטים שאנו קונים וגם לגבי אנרגיה: אם ניסע פחות ונצמצם את מספר הנסיעות שלנו במכונית, או נחלוק את הנסיעה במכונית עם חברים נוספים, או ניסע בתחבורה ציבורית או נרכב על אופניים – נפחית את הפגיעה בסביבה.

בקשו מהילדים לתת דוגמאות כיצד אפשר לצמצם את הצריכה.

שקופית מס' 5

הציגו לילדים מיזמים שמקדמים את צמצום הצריכה:

מיזמי שיתוף האופניים שקיימים ברחבי העולם וגם בתל אביב ("תל-אופן") – אדם יכול לשכור לזמן קצר אופניים עירוניים. כך הוא לא צריך לקנות אופניים ולתחזק אותם, אלא יכול לקחת זוג אופניים רק כשיש לו צורך בכך. את האופניים אפשר לקחת ממקומות שונים ברחבי העיר ולהחזיר אותם למקום אחר כשמיזמים את הנסיעה.

מיזמי שיתוף מכוניות – בדומה לאופניים, מיזמים ברחבי העולם וגם בארץ מאפשרים לשכור מכונית לזמן מוגבל (אפילו לשעה בודדת) ולהחזיר אותה לחנייה שממנה נלקחה. את ההזמנה מבצעים באינטרנט: בוחרים

איזו מכונית רוצים, מאיזו חנייה רוצים לקחת אותה, ומציינים את טווח השעות של הנסיעה – "ממתי עד מתי". את המכונית פותחים באמצעות כרטיס חכם. בדרך כלל משלמים לפי זמן השכרה ומרחק נסיעה, והתדלוק הוא חינם.

שקופית מס' 6

תנו לילדים להציע הסבר ללמ"ד השנייה – "להשתמש שוב". למה הכוונה? איך זה יעזור?
לפני שזורקים לפח כל דבר שהתיישן קצת או נהרס, צריך לבדוק: אולי אפשר לתקן אותו? שאלו את סבתא שלכם מה היא הייתה עושה כשהייתה מגלה חור קטנטן בחולצה או קרע במכנסיים. פעם היו מתקנים ותופרים בחוט ומחט ואפילו בטלאים. היום, לעומת זאת, זורקים מיד וקונים חדש.

שקופית מס' 7

הציגו לילדים את המיזם "קפה תיקונים" שקיים במדינות רבות ברחבי העולם. "קפה תיקונים" הוא מקום שאליו מגיעים תושבים עם מוצרים ומכשירים פגומים או מקולקלים, ואנשים עוזרים להם לתקן אותם במקום להשליך אותם לפח. זה גם מפגש חברתי וגם מפגש של החלפת יכולות – פנסיונר שהיה שען יכול לעזור לכם לתקן את השעון; אישה מבוגרת שיודעת איך לתקן מכשירי חשמל תוכל לעזור לכם לתקן את הטלוויזיה.

שקופית מס' 8

הטקסט זהה לשקופית 7

שקופית מס' 9

הטקסט זהה לשקופית 7

שקופית מס' 10

הטקסט זהה לשקופית 7

שקופית מס' 11

אפשרות נוספת היא למסור למישהו אחר פריטים שאין בהם צורך עוד. במקום לזרוק את החפץ, נעביר אותו למישהו אחר והוא ישתמש בו שוב. כך ניצור פחות פסולת.

ספרו לילדים על אתר "אגורה", agora.co.il.
באמצעות האתר אפשר למסור לאנשים אחרים בחינם חפצים שכבר לא צריכים. במקום שנזרוק את החפצים, מישהו יבוא וייקח אותם וייהנה מהם ללא תשלום.
באתר "אגורה" יש פריטים רבים. הם ממוינים לקטגוריות ולכל פריט מצוין המצב שלו: "כמו חדש" או "דרוש תיקון קל". כתוב גם מהיכן אפשר לאסוף אותו. בין החפצים שנמסרים בחינם באתר אפשר למצוא בובות (התמונה בשקופית זו) ומשחקים אלקטרוניים (מקלדת קומפי בשקופית הבאה; הקליקו פעם אחת).

שקופית מס' 12

בקשו מהילדים לתת דוגמאות כיצד אפשר לעשות שימוש חוזר בפריטים.

שקופית מס' 13

דוגמה מקסימה נוספת לשימוש חוזר היא מיזם המשחקים של קיין, ילד בן תשע מארצות הברית שהקים מגרש משחקים מקופסאות קרטון בעסק של אביו.

לחצו על הכפתור בפינה הימנית התחתונה והציגו את הסרטון. אורכו של הסרטון 11 דקות. הוא מתאר את תהליך היצירה המקורי של קיין. מסופר בו כיצד נפוצה השמועה עליו ברחבי המדינה וכיצד הוקמה עבורו קרן שתאפשר לו ללמוד לימודים גבוהים ולפתח את רעיונותיו היצירתיים.

בסרטון רואים משחקים מורכבים שקיין ייצר בעצמו מפסולת, מארגזים ומקרטונים שלא היה בהם שימוש ומצעצועים שלא רצה בהם יותר. מכל מה שמצא הוא יצר מגרש משחקים שובה לב, שילדים וגם מבוגרים נהנים לבקר בו ולשחק בו.

שקופית מס' 14

תנו לילדים להציע הסבר ללמ"ד השלישית – "למחזר". למה הכוונה? איך זה יעזור?

בקשו מהם לתת דוגמאות למחזור.

שקופית מס' 15

הקליקו חמש פעמים כדי להציג את הפחים השונים.

אם נפריד את הפסולת לפחים שונים, אפשר יהיה לשלוח אותה למפעלי מחזור שמתאימים לה. שם יידעו כיצד להכין ממנה מוצרים חדשים.

אם נשליך בפח אחד את אריזות הפלסטיק והשקיות, בפח שני את צנצנות הזכוכית ובפח שלישי את הנייר, הם יוכלו להגיע למפעלי מחזור מתאימים ולהפוך לסלסילות לפירות, לחומר חיפוי לקרקע ולמחברות.

"מחזור" פירושו להשליך פחות פסולת לפח הירוק ולהטמין פחות פסולת מבלי לטפל בה. אם נמחזר – נבזבז פחות מקום בכדור הארץ, נזהם פחות את הקרקע ואת האוויר וגם נחסוך בייצור של חומרים חדשים.

שקופית מס' 16

פופו-פיפר ("נייר-קקי") היא חברה בתאילנד שמייצרים בה מוצרי נייר ייחודיים מ...קקי! קקי של פילים, פרות, סוסים, פנדות, חמורים ועוד חיות צמחוניות. בין המוצרים המיוצרים מקקי: אלבומים, מחברות, יומנים, מזכרות ומתנות.

שקופית מס' 17

תהליך הייצור מתחיל באיסוף הקקי של חיות שונות בצפון תאילנד. בשלב הבא מנקים ומרתיחים את החומר, כך שיישארו ממנו רק הסיבים. אחרי כמה שעות של הרתחה מתקבלת עיסה של סיבים. את העיסה מערבבים עם חומרים סיביים נוספים, כדי לקבל בסוף התהליך נייר חזק יותר.

שקופית מס' 18

בשלב זה מערבבים את עיסת הסיבים עם צבעי מאכל, כדי לצבוע את הנייר שעומדים להכין.

שקופית מס' 19

השלב הבא הוא שטיפה וסינון העיסה: שופכים את העיסה מעל רשת גדולה לתוך כיוור גדול שיש בו מים. מסירים באופן ידני חתיכות לא רצויות. מרימים את הרשת מהכיוור כך שהנוזלים נשפכים מטה. את הרשת

מעמידים בשמש למשך כמה שעות, עד שהעיסה מתייבשת. לאחר הייבוש, מסירים בזהירות את הנייר החדש מהמשטח ומכינים ממנו מוצרי נייר שונים.

כך ממחזרים פסולת של חיות – קקי – ומכינים ממנה מוצרים חדשים ושימושיים.

שקופית מס' 20

חזרו שוב על "שלושת הלמ"דים" שמאפשרים להפחית את הפגיעה באיכות הסביבה:

- לצמצם – לצרוך פחות מוצרים
- להשתמש שוב – לתקן פריטים מקולקלים או למסור למישהו אחר פריטים שאין בהם צורך
- למחזר – להשליך את הפסולת לפח הנכון כדי שהחומר יגיע למפעל המחזור המתאים